

Originalspråk: Norsk

Ášši/Sak PFK	007/11
Ášši/Sak SP	046/11

Sametingets budsjettbehov 2013

Arkivsaknr.
11/4618

Behandlinger

Politisk nivå	Møtedato	Saksnr.
Sametingsrådet	26.10.11	SR 149/11
Plan- og finanskomiteen	28. – 29.11.11	PFK
Sametingets plenum	30.11. – 02.12.11	SP 046/11

Saken påbegynt onsdag 07. desember 2011 kl. 11.35

I Vedlegg

Nr.	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	26.10.11	Sámediggeráđđi/Sametingsrådet	Ášši/Sak 149/11 - Sámedikki 2013 bušeahhtadárbu/Sametingets budsjettbehov 2013

II Forslag og merknader

Sametingsrådets forslag til innstilling:

Innledning

Sametinget ble opprettet for sikre en likeverdig behandling av samene. Samisk språk og kultur anses som opprinnelige i Norge og har derfor samme krav på vern og utvikling som norsk språk og kultur. I de over 20 årene Sametinget har eksistert, har vi oppnådd mye. Rettsutviklingen på mange områder er i positiv utvikling. Samisk språk og kultur har fått økt status. Samiske barn har fått rett til å få undervisning i og på samisk.

Likevel har vi mange utfordringer. Rettighetene er blitt bedre, men når Sametingets handlingsrom til å følge opp disse rettighetene i praktisk politikk nesten ikke er til stede, videreføres forskjellsbehandlingen av den samiske befolkningen i Norge. Samisk språk har fått økt status, men likevel velger mange bort samisk som språk i skolen. Samisk kultur har også fått økt status, men har ikke fått ta del i de økonomiske oppfølgingene av museumsreformen og kulturløftet. Samiske barn har fått rett til undervisning i og på samisk, men har ikke tilstrekkelige læremidler i undervisningen. Spesielt utfordrende er dette i sør- og lulesamiske områder.

Sametinget representerer samene som et folk og er dets representative organ i Norge. Dette medfører at Sametinget må ha frihet til å legge premisser, utforme og forvalte samepolitikken i Norge. Samhandlingsprosedyrer mellom Stortinget, regjeringen og Sametinget skal sikre at Sametinget kan ivareta denne rollen. En særlig budsjettmessig frihet for Sametinget er nødvendig for å sikre Sametingets autoritet og initiativrett i samepolitikken. For å sikre dette er det viktig å få på plass budsjettprosedyrer og årlige budsjetttrammer som samsvarer med Sametingets rolle i samepolitikken.

Dagens system kan vanskelig sies å være innenfor de folkerettslige rammer, jf. ILO-169 artikkel 6 og FNs erklæring om urfolks rettigheter artikkel 3. Nåværende budsjettprosedyrer gir ikke Sametinget reell mulighet til å bestemme over det samiske folkets økonomiske, sosiale og kulturelle utvikling. Status i dag er at Sametinget ikke har tilstrekkelig innflytelse i prosessene som fører fram til bevilgningene til samiske formål over statsbudsjettet. Sametinget må derfor komme i en reell forhandlingsposisjon om de overordnede økonomiske rammene for sin virksomhet

Sametingets budsjett for 2012 er på kr 368 619 000 (eksklusive Samefolkets fond). Sammenlignet med statsbudsjettet for 2011 gir forslaget til statsbudsjettet for 2012 en økning på kr 12 912 000 til Sametinget. Herav er kr 1 000 000 øremerket av Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet til handlingsplan for samisk språk. Dermed gjenstår kr 11 912 000 til Sametingets egne prioriteringer. Sametinget må først og fremst prioritere denne økningen til lønns- og prisstigning for egen administrasjon og for institusjonene som får direkte tilskudd over Sametingets budsjett. Konsekvensen av dette er at de øvrige postene, for eksempel de søkerbaserte tilskuddsordningene, ikke kan prioriteres eller får null i vekst.

Sametinget forventer at budsjettet for 2013 økes i tråd med nasjonale satsinger og at budsjettet ikke har øremerkede midler prioritert av regjeringen.

Sametingets budsjettbehov for 2013 viser behovet for økninger fra budsjettet 2012. Budsjettbehovet viser de totale behovene det samiske samfunnet har. Sametingsrådet vil foreta en nærmere prioritering av budsjettbehov for 2013 vurdert i forhold til kapasiteten i samfunnet.

(i 1000 kr)	
Beskrivelse	Behov økning 2013
Språk	23 400
Kultur	51 500
Opplæring	25 000
Helse og sosial	1 600
Arealer og miljø	7 600
Kulturminnevern	4 900
Næring	13 000
Regional utvikling	5 000
Samisk samarbeid og internasjonalt arbeid	7 000

Språk

Bevaring og utvikling av de samiske språkene er sentralt for den samiske kulturens framtid. Sametinget har som målsetting at samisk skal være et naturlig språk på alle arenaer. Samisk språk er derfor en viktig dimensjon i alle fagområder i Sametinget. Sametinget er også glad for at regjeringen har innarbeidet mye av Sametingets arbeid og initiativ med samiske språk i sin handlingsplan for samiske språk.

Sametinget har igangsatt arbeidet med en ny språkmelding som skal være grunnlaget for Sametingets språkpolitikk på alle nivå i samfunnet. Meldingen skal etter planen være ferdig i 2012.

Sametingets arbeid med samiske språk skjer også gjennom arbeid på øvrige fagområder. Språk vil derfor synliggjøres i flere av de andre fagkapitlene i dette dokumentet.

Tospråklighetstilskudd kommuner og fylkeskommuner: 9 millioner kroner

Sametinget og Røyrvik kommune ønsker at kommunen blir innlemmet i forvaltningsområde for samisk språk fra 2013. Tospråklighetstilskuddet må da økes med 4 millioner kroner. Tidligere har tospråklighetstilskuddet kun fått økninger ved innlemmelse av nye kommuner.

For at kommunene som er i forvaltningsområdet for samisk språk skal ha mulighet til å styrke og utvikle språkarbeidet i kommunen, er det behov for en økning på 5 million kroner. Sametinget har vedtatt at det er særlig viktig å ivareta og styrke kommunene i sørsamisk og lulesamisk område.

Direkte tilskudd til språksentre: 6,4 millioner kroner

Sametingets tilskudd til de samiske språksentrene dekker i liten grad selve aktiviteten i språksentrene. Aktiviteten blir derfor dekt av søkerbaserte prosjektmidler. Dette gir svært uforutsigbar aktivitet for språksentrene og det er vanskelig å rekruttere kompetanse og ressurspersoner til språksentrene. Sametinget ønsker derfor at språksentrenes grunntilskudd økes med det dobbelte av hva de har i dag, altså 584 000 kr til hver. Samlet vil dette gi en økning på 6,4 millioner kroner.

Søkerbaserte tilskudd: 2 millioner kroner

Sametinget opplever at det er en stor økning i aktivitet og fokus på samisk språk i hele landet. I 2011 var det derfor en rekordstor søkermasse under ordningen søkerbaserte tilskudd til språk. Sametinget har vært nødt til å avslå mange gode språkprosjekter, og dette er ikke en ønsket utvikling. Sametinget har derfor behov for å øke denne posten med 2 millioner kroner.

Oppfølging av Regjeringens handlingsplan for samiske språk: 2 millioner kroner

Sametinget har ansvaret for en betydelig del av tiltakene i Regjeringens handlingsplan for samisk språk og Sametinget har underveis i prosessen blitt delaktige i mange av de tiltakene som Sametinget ikke har ansvaret for. Videre har man sett at oppfølging og gjennomføring av tiltak har vært svært ressurskrevende både administrativt og økonomisk. Sametinget har i 2013 behov for 2 millioner kroner til oppfølging av tiltakene i Regjeringens handlingsplan for samiske språk.

Terminologi: 1 million kroner

Terminologiarbeidet må styrkes i alle samiske språkområder. Sametinget har i budsjettet for 2012 satt av penger til flere terminologiprojekter.

Risten.no er en samisk orddatabase. Sametinget har startet arbeidet med å utvikle denne databasen videre. Den nye nettjenesten, Risten 2, skal være et ord- og termsøkeverktøy for hele den samiske befolkningen og andre interesserte brukere med utgangspunkt i eksisterende ressurser.

Samisk talesyntese er et dataprogram som simulerer menneskelig tale. Samisk talesyntese vil blant annet være et tilleggshjelpemiddel til korrekturprogram for samiske språk, og også som skrive støtteverktøy for dyslektikere og andre med større eller mindre skrive- og talevansker. Denne ønsker Sametinget å utvikle videre også i 2013.

I det samiske samfunnet er det viktig å samle inn og bevare tradisjonelle ord og termer, spesielt knyttet til primærnæringene. Dette er av avgjørende betydning for å bevare tradisjonelle kunnskaper i de ulike samiske samfunn. Terminologiarbeidet må styrkes i alle samiske språkområder.

Vi har i 2013 behov for en økning på 1 million kroner til terminologiarbeidet.

Stedsnavn: 1 million kroner

Samiske stedsnavn har stor betydning i dokumentasjon av lokalhistorie og i samisk opplæring. Sametinget har behov for økte midler til videreføring av stedsnavnprosjekter i lulesamisk og sørsamisk område, og i andre områder hvor språket står svakt. Dette arbeidet vil skje i samarbeid med språksentrene, museer, skoler og Statens kartverk. Det økte behovet i dette arbeidet vil koste 1 million kroner.

Språkprosjekter: 2 millioner kroner

Språkkonferanse

Etter språkkonferansen i 2011 har Sametinget fått tilbakemeldinger om at vi bør arrangere språkkonferanse jevnlig. Det er viktig at vi jevnlig setter av tid til å diskutere situasjonen for samiske språk, og samler miljøer og enkeltpersoner som er opptatt av samisk språk. Sametinget ønsker derfor å arrangere en språkkonferanse annen hvert år. Budsjettbehovet for språkkonferanse 2013 er kr 600 000.

Språk-kampanje

Sametinget ønsker å motivere til bruk av samisk språk, bevisstgjøre bruken av språket og styrke språkets verdi. Dette vil vi gjøre gjennom en språkkampanje, der holdninger til samisk språk og motivasjon til å bruke språket vil være sentralt. Til en slik kampanje har Sametinget behov for kr 400 000.

Språkambassadører

Sametinget ønsker større oppmerksomhet rettet mot unge brukere av samisk språk. Både for å motivere de unge til å bruke og å synliggjøre språket for de unge. Vi trenger også gode språklige forbilder for de unge. Sametinget ønsker derfor et prosjekt inspirert av de samiske veiviserne, der ungdom snakker til og med andre ungdom. Hvis 3 ambassadører lønnes i ett år som et prøveprosjekt vil behovet for 2013 være på 1 million kroner.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 65,6 millioner kroner til språk. I 2013 har Sametinget behov for en økning på kr 23,4 millioner kroner på dette fagområdet.

Kultur

Innenfor kulturfeltet har Sametinget som målsetting å ha et levende og allsidig samisk kunst- og kulturliv. Kulturaktiviteter spiller en viktig rolle i det samiske samfunnet, også for bosettingen. Samisk kulturutøvelse er med på å skape tilhørighet, trivsel, identitet livskvalitet og kulturbaserte arbeidsplasser. Et bredt tilbud av kulturaktiviteter for og med samiske barn og unge er en viktig prioritet for Sametinget.

Sametingets kulturpolitikk og tilhørende virkemidler skaper utvikling og vekst i det samiske samfunnet. Dette viser en evaluering av Sametingets søkerbaserte virkemidler på kulturfeltet fra 2010. Midlene har gått til en rekke ulike tiltak som har skapt et bredt engasjement innen samisk kulturliv. De fleste prosjektene Sametinget støtter, kunne ikke blitt gjennomført uten disse virkemidlene. Evalueringen påpeker også at Sametingets virkemidler til kulturutvikling vil ha sysselsettingseffekter på lang sikt. Et eksempel er de samiske museene, hvor statistikkgrunnlag fra 2009 viser at det innenfor de seks samiske museene er 40 årsverk og en samlet inntektsressurs på ca. 28 million kroner. Sametingets tilskudd utgjør forøvrig ca. 90-100 % av de samiske museenes ordinære tilskuddsgrunnlag.

Sametinget registrerer at den nasjonale satsningen på kultur gjennom kulturløftet er stor. I punkt 13 Gode vilkår for samisk kultur i Kulturløftet II fremgår det at regjeringen må ta et nasjonalt ansvar for at Sametinget har mulighet til en offensiv kulturpolitikk.

Det er gjennomført konsultasjoner om husleieordningen for nye samiske kulturbygg mellom Sametinget og Kulturdepartementet. Sametinget forholder seg til prosedyrene der.

De viktigste offentlige styringsredskapene for samfunnsformingen er lovgiving, organisering og budsjett. Innenfor kulturfeltet er organisering og budsjetttrammer mest sentralt. En forutsetning for at de samiske kulturinstitusjonene og museene skal kunne utvikles og ivareta sine oppgaver, er at de gis forutsigbare og tilfredsstillende rammebetingelser. De samiske institusjonene har fortsatt store etterslep i de økonomiske rammevilkårene sammenlignet med tilsvarende norske institusjoner. Dette gir igjen store utfordringer når det gjelder både drift, faglig utvikling, vedlikehold og kapasitet.

Manglende budsjettprosedyrer med staten har for kulturfeltet medført at Sametinget i svært liten grad har innflytelse over rammevilkårene og utviklingsmulighetene til samiske kulturinstitusjoner. Sametinget har begrensede midler til rådighet i eget budsjett på kulturfeltet, men har valgt å bevilge mer til kulturformål over Sametingets budsjetter enn hva bevilgningene fra Kulturdepartementet utgjør. I perioden 2005 - 2011 har kulturposten på Sametingets budsjett hatt en gjennomsnittlig økning på nesten 16 millioner mer hvert år i forhold til bevilgningen fra Kulturdepartementet. Eksempelvis bevilget Kulturdepartementet i 2011 67,4 millioner kroner til Sametinget til samiske formål, mens Sametinget i eget budsjett bevilget 87,5 millioner kroner til kulturformål. Dette mener vi er en rett og nødvendig prioritering. På kulturfeltet er økonomiske virkemidler det viktigste rammebetingelsen. Kulturaktiviteten er det folket selv som skal utvikle.

Institusjonsoppbygging er grunnleggende for ivaretagelse og utvikling av det samiske samfunnet. Sametinget gir direkte tilskudd til en rekke ulike kulturinstitusjoner og -organisasjoner. Disse institusjonene og -organisasjonene er viktige arenaer for å synliggjøre og utvikle samisk kultur. Dette er forholdsvis nye institusjoner, og de er fortsatt i en utviklingsfase. Dagens bevilgning dekker stort sett kun lønns- og prisstigningen.

Behov for økning i 2013

Det er behov for en generell økning i de søkerbaserte tilskuddsordningene for kultur i Sametingets budsjett. I tillegg har samiske institusjoner og organisasjoner som får direkte tilskudd over Sametingets budsjett meldt inn behov for økning i budsjettet for 2012. Samlet er det et behov for økning i budsjettet på 51,5 millioner kroner på kulturfeltet.

Behovet er fordelt på følgende måte for de ulike formålene:

Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner: 10 millioner kroner

De samiske kulturhusene og kulturformidlingsinstitusjonene er virksomheter som springer ut av og fungerer i en samisk samfunnssammenheng og samisk offentlighet. Alle samfunn er i stor grad bygd opp av et sett med ulike institusjoner med de variasjoner det innebærer. Institusjonene fungerer i mange tilfeller som fyrstårn i sitt lokalsamfunn, og gir ungdom med høy kompetanse muligheten til å bosette seg i samiske områder. De samiske institusjonene er derfor helt sentrale i å oppnå sterke, fungerende og utviklende samfunn som ivaretar samisk språk, kultur og samfunnsliv. Oppbyggingen og utviklingen av samiske samfunn krever vilje og evne til å etablere og videreutvikle egne institusjoner.

I 2013 vil arbeidet med etablering av et senter i Máze som har til formål å dokumentere Alta/Kautokeino-saken og flytting av Samisk kunstnersenter (SDG) i Karasjok til nye lokaler resultere i økt behov for økonomisk støtte.

Samisk idrett: 2,5 millioner kroner

Idrett har en sentral plass i det samiske samfunnet. Det er viktig at samiske idrettsorganisasjoner skal være i stand til å organisere og legge til rette for idrettslig og fysisk aktivitet. Gjennom aktiviteter som reinkappkjøring, lassokasting og samiske landslag i fotball bidrar disse organisasjonene til styrking av samisk identitet, spesielt for samiske barn og unge. Det er også viktig at samisk ungdom skal få muligheten til å kunne delta i Arctic Winter Games (AWG) der de gjennom idrettslige og kulturelle aktiviteter får styrket samhold og samhørighet med ungdom fra andre urfolksgrupper og arktiske befolkningsgrupper.

Samiske teatre: 11 millioner kroner

Samisk teatervirksomhet er en viktig arena for opplevelse, synliggjøring og formidling av både tradisjonell og moderne samisk og kunst og kultur, og for bruk og synliggjøring av samiske språk. Barn og unges aktive deltakelse i teateraktiviteter er prioritert. Teatrene er også en viktig arbeidsplass for flere ulike kunstneriske faggrupper i samiske samfunn. Det er behov for en generell styrking av produksjon, og formidling av samisk scenekunst, herunder å sette teatrene i stand til å betjene hele det samiske bosettingsområdet, og rekruttering av skuespillere og andre teaterarbeidere. Økningen i budsjettbehovet for 2012 gjelder Beaivváš Sámi Našunálateáhter og Áarjehlsaemien Teatere. Det er også behov for midler til samisk barneteater i Tana.

Samiske museer: 15 millioner kroner

De samiske museene er viktige institusjoner i forvaltningen av den samiske kulturarven, og er arenaer for overføring av kulturarv og tradisjonell kunnskap til kommende generasjoner.

Sametinget har siden 2002 hatt forvaltningsansvaret for 6 konsoliderte samiske museer. Disse kalles også for museumssiidaer. De samiske museene er museer som har samisk kulturhistorie som en del av sin virksomhet, og som ønsker å være under Sametingets forvaltning.

For å følge opp målene i grunnopplæringen, er det gjennom de nasjonale læreplanene pålagt å lære barn om samer og samisk kultur. Dette gjør at de samiske museene får stor pågang fra skoler som skal nå læreplanenes mål, og som ofte trenger grunnleggende innføring i samisk kultur. Dette krever formidlingsressurser fra de samiske museenes side.

Urfolks rett til sin spesifikke immaterielle kulturarv beskyttes først og fremst som en menneskerettighet. Dette framgår i dag av en rekke internasjonale rettskilder. I UNESCOs konvensjon om den immaterielle kulturarven ligger det at urfolk selv har rett til å forvalte, forske og formidle egen kultur. Det samiske samfunnet er først i startfasen når det gjelder arbeidet med vern av

den samiske immaterielle kulturarven, og det er behov for styrking av de samiske fagmiljøene som arbeider med dokumentering, vern og lagring av samisk immateriell kulturarv.

Etableringen av Østsamisk museum er et ledd i styrkingen og utviklingen av østsamisk kultur, språk og samfunnsliv, samt det grenseoverskridende folk-til-folk samarbeidet.

Sametinget har gjennomført en behovsanalyse av de samiske museene i 2011 der behovene for de samiske museene framkommer. Behovsanalysen inneholder blant annet tall som indikerer hvilket volum de samiske museene representer i forhold til alle museene i Norge. De samiske museenes andel i forhold til de norske museene utgjør 0,12 % av gjenstandssamlingene, 1,10 % av årsverkene, 0,37 % av besøkene og 0,81 % av inntektene. Tallene er basert på ABM-utvikling sin statistikk.

Samisk litteratur og samiske publikasjoner: 3,5 millioner kroner

Behovet for samisk litteratur og publikasjoner har økt betydelig de senere årene, særlig som et ledd i språkutviklingen og språkoppleringen for hele den samiske befolkningen, og blant barn og unge. Behovet for samisk litteratur er stort, og tilbudet er relativt lite. Dette gjelder samisk litteratur innen alle sjangere.

En innkjøpsordning for innkjøp av litteratur og joik/musikk ble etablert i 2011, og det vil være behov for en styrking av denne ordningen.

For å sikre samiske utgivelser er det viktig at vi har en samisk forlagsbransje som har kompetanse og rammevilkår til å imøtekomme de behovene det samiske samfunnet har innenfor dette feltet.

Musikk, film, samtidskunst og andre kunst- og kulturtiltak: 4,5 millioner kroner

Det er stor aktivitet innenfor samisk kunst- og kulturliv. Det er behov for å styrke samiske festivaler, tiltak for samiske barn og unge, musikkutgivelser, filmtiltak, billedkunstprosjekt, prosjekt til fremme av kirke- og trosliv og tiltak innenfor en rekke andre felt som vil være med på å styrke det samiske samfunnet innenfor kulturfeltet.

Samiske kunstneres rammevilkår: 2 millioner kroner

Gode rammevilkår for samiske kunstnere vil sikre et mangfoldig samisk kunst- og kulturliv. Det er viktig at vi har stipendordninger som er med på å styrke mulighetene for kunstnerisk egenutvikling for samiske kunstnere, og at kunstnernes organisasjoner har rammevilkår som gjør de i stand til å bistå samiske kunstnere, og ivareta deres behov.

Media: kr 3 mill

Det er behov for å styrke det samiske medietilbudet både lokalt, regionalt og nasjonalt. Det må gis et medietilbud som på en god måte ivaretar de nord-, lule- og sørsamiske språkområdene. Eksempler på gode medietilbud som ivaretar de lule- og sørsamiske språkene er NuorajTv, som er samiskspråklig nett-tv for og av lulesamisk ungdom. NuorajTv planlegger å utvide sitt tilbud til sørsamisk område, noe som igjen er med på å øke språkbruken i de lule- og sørsamiske områdene.

Det vil være behov for en styrking og samordning av sørsamiske medietilbud, og i den forbindelse vil det kunne være aktuelt med etablering av et sørsamisk mediesenter.

I ”Samiske tall forteller 3” anbefales gjennomføring en ny undersøkelse om samiske medier, som undersøker i hvilken grad samer utenfor de mest sentrale områdene har et tilfredsstillende medietilbud og bruk av moderne medier blant samer. Det er behov for en ny samisk medieplan, som undersøker dagens samiske medier sitt tilbud til den samiske befolkningen, og som ser på utfordringer framover når det gjelder dagens moderne mediebilde.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 94,6 millioner kroner til kultur. I 2013 har Sametinget behov for en økning på kr 51,5 millioner kroner på dette fagområdet.

Kunnskap

Sametingets målsetting innenfor opplæringsfeltet er at den samiske befolkningen har kunnskap, kompetanse og ferdigheter som kreves for å utvikle samiske samfunn.

Sametingsmeldingen om opplæring og utdanning blir behandlet i plenum i november 2011. Som en oppfølging av meldingen vil sametingsrådet i løpet av 2012 utarbeide egne tiltaksplaner for samisk opplærings- og utdanningspolitikk og på grunnlag av disse legge fram budsjettforslag på Sametingets årlige budsjetter.

Sametinget vil trekke fram to områder innenfor opplæring som vil bli prioritert. Dette er samisk som andrespråk i grunnskolen og læremiddelsituasjonen både i barnehagen og grunnopplæringen.

Samiskopplæringen i grunnskolen: 1 million kroner

Et innsatsområde som sametingsmeldingen tar opp er samiskopplæring i grunnskolen, der det særlig er reist bekymring rundt samisk som andrespråk. Evaluering av Kunnskapsløftet - samisk viser at elever som har samisk som andrespråk, ikke lærer språket godt nok til å bli funksjonelt tospråklige og at det er mange utfordringer knyttet til samiskundervisningen. Dette blir underbygget av rapporten "Samiske tall forteller 4", som kom ut i oktober 2011. Rapporten viser at det fra 2006 har vært en nedgang i antall elever som tar samisk som andrespråk på 38 % for de tre samiske språkene til sammen, for nordsamisk som andrespråk alene er nedgangen på 40 %.

Det er viktig å sette i gang tiltak for å snu denne utviklingen. En årsak som rapporten trekker fram, er at det blir brukt feil undervisningsmodell i opplæringen. Dette er ikke noe nytt, rapporten viser til at det har vært reist sterk foreldrekritikk mot modellen for faget samisk som andrespråk allerede på 1990-tallet. Dette er dokumentert i rapporten Opplæring i samisk som andrespråk, utgitt av Sámi allaskuvla i 1998 og i evaluering av Reform 97, uten at det i praksis har ført til endring i andrespråksmodellen ved innføring av Kunnskapsløftet – samisk i 2006. Internasjonal forskning viser også at den modellen som en arbeider etter i samisk som andrespråk i Norge, ikke fører fram til at elevene blir funksjonelt tospråklige. Av forskere blir den karakterisert som en svak modell.

Sametinget har behov for økte midler til å utarbeide sterke opplæringsmodeller for faget samisk som andrespråk.

Metodeutvikling for samisk språkopplæring og kulturformidling i barnehage: kr 500 000

Det er behov å avsette midler til utviklingsarbeid for metodeutvikling for samisk språkopplæring og kulturformidling i barnehagen. Mange barnehager sliter med språkarbeidet og har gitt Sametinget tilbakemelding om at det er behov for metodeutvikling når det gjelder språkopplæring. Samiske barn befinner seg i barnehager i ulike geografiske områder. Områdene har ulike behov når det gjelder metoder i språkopplæringen, og det må derfor utvikles metoder for ulike språkkategorier. Med bakgrunn i dette er det behov for kr 500 000 til dette formålet i 2013.

Samiske læremidler i grunnopplæringa: 20 millioner kroner

- Sametinget har som mål at det finnes læremidler på alle fagområder og i alle fag på sør-, lule- og nordsamisk. Dette er langt fra tilfelle i dag. Mangel på samiske læremidler har vært en utfordring

helt siden samisk ble innført som fag. Selv om det blir utgitt nye læremidler hvert år, er det fremdeles ikke dekning i alle fag, spesielt på lulesamisk og sørsamisk.

- Midler til læremiddelutvikling har vært tildelt på grunnlag av Strategisk plan for læremiddelutvikling 2009 – 2012. Som en oppfølging av sametingsmeldingen vil det bli utarbeidet tiltaksplan for læremiddelutviklinga fra og med 2013. Hvis en tar utgangspunkt i oppfølging av strategisk plan, viser foreløpige beregninger et totalbehov på 32 millioner kroner for at en skal få satt i gang utviklingen av de læremidlene det er behov for etter Kunnskapsløftet – samisk (se tabellen nedenfor). Det vil ikke være realistisk å sette i gang en så stor satsing på ett år, mest på grunn av mangel på menneskelige ressurser. Rapporten Tiltak for å effektivisere utvikling og produksjon av samiske læremidler viser imidlertid at det i følge Samisk forlegger og avisforening er noen samiske forlag som har bygd opp større kapasitet og kompetanse til å produsere mer læremidler enn hva det hittil har vært økonomiske rammer til.
- Det bør derfor være en økning på midler til læremiddelutvikling for grunnopplæringa på 20 millioner kroner.

Behov for midler til læremiddelutvikling i 2013:

• Fag	• På nordsamisk	• På lulesamisk	• På sørsamisk	• Sum for de enkelte fag
• Samisk som førstespråk	• 0	• 2 300	• 3 900	• 6 200
• Samisk som andrespråk	• 800	• 2 500	• 2 500	• 5 800
• Matematikk	• 2 100	• 3 950	• 3 950	• 10 000
• Naturfag	• 6 200	•	•	• 6 200
• RLE	• 0	• 1 000	• 1 000	• 2 000
• Samfunnsfag	• 0	• 1 000	• 1 000	• 2 000
•	• 9 100	• 10 750	• 12 350	• 32 200

Samisk læremiddelportal Ovttas-Aktan-Aktesne: 3,5 millioner kroner

Samisk læremiddelportal skal utvikle nettbaserte tjenester for samiske læremidler, og tilbyr tre basistjenester:

Nettportal for gjenfinning av samiske læremidler. Denne tjenesten er lansert høsten 2011, og har en redaksjon som publiserer på nettsidene.

Publiseringsverktøy for digitale læremidler. Det skal utvikles to læremiddelpiloter som lanseres i november 2012.

En samisk delingsarena på internett. Tjenesten lanseres samtidig med læremiddelpilotene.

Prosjektet avsluttes ved utgangen av 2012. Sametinget arbeider med en plan for permanent drift av portalen. Driftsløsning og finansieringsplan er ikke utarbeidet, men de årene dette har vært et prosjekt, har det kostet 3,5 millioner kroner per år. Permanent drift vurderes å beløpe seg på samme nivå.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 42 millioner kroner til kunnskap. I 2013 har Sametinget behov for en økning på kr 25 millioner kroner på dette fagområdet.

Helse og sosial

Sametinget opplever sterkere fokus på samiske brukeres rettigheter innenfor fagfeltet helse- og sosialpolitikk. Sametingets overordnede mål er en likeverdig helse- og sosialtjeneste til samiske brukere på lik linje med den norske befolkning.

Sametinget ser at den nylig vedtatte Samhandlingsreformen stiller samiske pasienter overfor nye utfordringer når det gjelder samisk språk og kultur. Sametingets kontakt med sentrale myndigheter i denne prosessen er viktig, og det er behov for oss å avsette ressurser til dette formålet.

Regjeringen har også varslet en større gjennomgang av organisering og lover innenfor barnevernsfeltet. Dette vil stille Sametinget overfor utfordringer. Vi tar mål av oss til å være samiske barnevernsbarns talerør overfor norske myndigheter, og ser behov for en styrket implementering av urfolksrettigheter i forskrifter og utforming av tiltak på barnevernsfeltet.

Det samiske samfunn stilles også overfor utfordringer innenfor den bioteknologiske utvikling. Forvaltning og eierskap til samisk genmateriale gir oss utfordringer både politisk og kompetansemessig. Regjeringens arbeid med ny strategi for bioteknologisk utvikling er et arbeid Sametinget ser behov for å være med på. Dette handler i høyeste grad om utforming av den.

Regjeringens arbeid med rusfeltet fordrer administrative ressurser fra Sametingets side. Ivaretagelse av samiske brukeres behov og rettigheter er viktig for Sametinget, og vi må derfor delta aktivt i denne prosessen.

Sametinget har i 2013 behov for flere administrative ressurser til oppfølging av samhandlingsreformen og samiske brukere.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 4 millioner kroner til helse og sosial. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 1,6 millioner på dette fagområdet.

Arealer og miljø

Sametinget arbeider for en bærekraftig utnytting, bevaring og forvaltning av arealer og ressurser i samiske områder.

Oppfølging av plan og bygningsloven: 3 millioner kroner

Sametingets arbeid med arealsaker handler om at samiske interesser skal ivaretas når beslutninger om arealbruk skal tas. Det forventes at Sametinget deltar aktivt i regionale og kommunale planprosesser, noe vi også har signalisert at vi vil gjøre. Som følge av nye krav i plan- og bygningsloven, forventer vi betydelig økning i dette arbeidsfeltet.

Andre arealsaker: 4,6 millioner kroner

Sametinget ser et økende press på bruken av arealene i samiske områder, blant annet gjennom energiutbygginger, vernearbeid og ressursutvinning. Sametinget har videre vært positiv til å delta mer aktivt i arbeidet med å følge opp den europeiske landskapskonvensjonen. Sametinget har forpliktelser etter konsultasjonsavtalen til å følge opp verneprosesser og store utbyggingssaker.

Sametinget kan dersom Landbruks- og matdepartementet legger ned områdestyrene få økt arbeid når det gjelder reindriftas arealbehov.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 1 million kroner til areal og miljø. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 7,6 millioner kroner på dette fagområdet.

Kulturminnevern

Sametinget vil verne og synliggjøre samiske kulturminner og kulturmiljøer med deres egenart og variasjon, både som en del av vår kulturarv og identitet og som ledd i en samisk miljø- og ressursforvaltning.

Sametingets arbeid med kulturminnevern danner et viktig grunnlag for samisk historie og tilstedeværelse. I kulturminnearbeidet er Sametinget høringsinstans i plansaker og større utbygginger. I forbindelse med disse registreres en stor mengde samiske kulturminner. Sametinget ønsker også å delta i ulike prosjekter som er relevante for den faglige utviklinga av det samiske kulturminnevernet.

Det samiske kulturminnevernet, herunder samisk bygningsvern, har de siste årene hatt en stadig økende saksmengde. Dette samtidig som ressursene i praksis ikke har blitt økt siden 1999. Dette er Sametingets største utfordring på kulturminnefeltet.

Med dagens situasjon har ansatte i kulturvernteamet kontakter opp mot 134 kommuner, 8 fylkeskommuner, 3 arkeologiske regionmuseer, de samiske museene og andre museer i området. I tillegg er det flere andre lokale, regionale og statlige aktører som alle ønsker å få med Sametinget på relevante områder. Dette dekkes av til sammen 11,5 årsverk. Fylkeskommunene i det samme området har betydelig større ressurser i kulturminnearbeidet.

Verst er situasjonen i bygningsvernet hvor 1 stilling skal dekke behovet for samisk bygningsvern i hele Norge. Dette dekker ikke dagens behov. Videre er det sannsynlig at det pågående bygningsvernprosjektet vil innebære et økt trykk for restaureringer av samiske bygninger, og dermed også behov for faglig veiledning og detaljregistrering.

Sametinget mener at større personalmessige ressurser i det samiske kulturminnevernet vil komme både kommuner, fylkeskommuner og den enkelte tiltakshaver til gode. Hvis Sametinget har muligheten til å være mer i forkant i planprosessene, kan eventuelle konflikter lettere unngås. Det samiske folket må også ha reell rett til å forvalte og fortolke sin egen historie. Samisk kulturminnevern bidrar til dette.

Til samisk kulturminneforvaltning er det behov for minst to nye stillinger fra 2013, og en ny stilling til samisk bygningsvern. Dette har en kostnadsramme på 2,4 millioner kroner.

Søkerbaserte tilskudd til samisk kulturminnevern: 1 million kroner

Sametinget har startet et prosjekt i 2011 med registrering av samiske automatisk freda bygninger. Dette vil med stor sannsynlighet lede til en økt interesse for restaurering av samiske bygninger og et økt trykk på virkemiddelordningen for tilskudd til samisk kulturminnevernet.

Sametinget opplever at det ikke er nok tid til oppfølging av søknader som har fått tilsagn over søkeordningen og at man dermed får en veldig spredt rapportering over bruken av midlene. Sametinget har behov for ett årsverk for å kunne formidle og følge opp de søkerbaserte tilskuddene til samisk kulturminnevern.

Virkemiddelordningen bør utvides gradvis framover, i første omgang med en million kroner i 2013 for å kunne dekke de mest akutte behovene til bygningsvern. I dag er det avsatt 50 % til saksbehandling av søkeordningen for kulturminnevern. Utover dette bør det tilføres midler for en

halv stilling for å få et samlet årsverk til behandling og oppfølging av tiltak som fått tilsagn over ordningen.

Prosjekter innen kulturminnevern: 1,5 millioner kroner

Sametinget ser et stort behov for å igangsette prosjekter som er relevante for den faglige utviklinga av det samiske kulturminnevernet. Dette er viktige prosjekter Sametinget ikke kan følge opp innenfor dagens rammer.

Mortensnes/Varangerhalvøya kulturminneområde

Mortensnesutvalget forbereder en bred presentasjon av Mortensnes i arbeidet med å få området på den tentative verdensarvlista. Utvalget avslutter sitt arbeid i løpet av 2012. I 2013 vil det være behov for en bedre registrering av noen av områdene på Varangerhalvøya som pekes ut.

Ved siden av en egenfinansiering i 2013 kan det være aktuelt å be om et samarbeid med Finnmarkseiendommen for registreringer i utpekte områder utenom nasjonalparken. I dette arbeidet har Sametinget behov for minst kr 200 000.

Sametinget vil arbeide for at drift og formidling av Mortensnes kulturminneområde får en permanent ordning.

Samisk i Askeladden

For Sametinget er det en selvfølge at samiske kulturminner skal beskrives og formidles også på samisk. Arbeidet med å få inn samisk språk i den nasjonale kulturminnedatabasen Askeladden er godt i gang og Sametinget har utarbeidet en ordliste for bruk i databasen. Riksantikvaren har uttalt at Sametinget må utarbeide retningslinjer for bruken, og samordne utviklingen av den samiske delen av databasen. I første omgang er det tenkt at nordsamisk skal bli inkorporert i Askeladden. I en videre utvikling bør også flere samiske språk inn i databasen.

I 2013 har Sametinget behov for en halv stilling med samisk språkkompetanse for å videreføre arbeidet med samisk i Askeladden.

Out of the Ice - Sápmi

I forbindelse med at isbreer smelter, dukker det opp løse kulturminner langs kanten av disse. Tidligere funn langs brekantene kan tyde på at det har vært jakt på villrein ved og på breene. Sametinget er kjent med at det i Nordland er gjort funn av samiske kulturminner ved breene. Det er viktig at vi kan få tolket dette med utgangspunkt i kilder til og kunnskap om samisk forhistorie og historie.

Dette vil totalt utgjøre et behov på en halv fagstilling.

Samiske kulturspor i trær

Samiske kulturminner i form av kulturspor i trær er en kulturminnetype som det har vært lite fokusert på i Norge, også fra Sametinget som kulturminnemyndighet. Det har kanskje sin bakgrunn i at kjennskapen til denne typen kulturminner har vært dårlig og derfor ikke blitt satt fokus på dette verken i forskning eller forvaltning. utfordringer når det gjelder forekomst av kulturspor i trær er først og fremst at skogen og dermed kultursporene etter hvert blir borte, enten gjennom naturlige årsaker, men også på grunn av det moderne skogbruket og andre arealkrevende næringer.

Dette vil totalt utgjøre et behov på en halv fagstilling.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 2,5 millioner kroner til kulturminnevern. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 4,9 millioner kroner på dette fagområdet.

Næring

Sametinget ønsker et sterkt og allsidig næringsliv som bygger på og tar hensyn til samisk kultur, natur og miljø, og danner grunnlaget for livskraftige lokalsamfunn der mennesker ønsker å bo.

Sametinget har høsten 2011 vedtatt en egen næringspolitisk melding. Meldingen legger opp til en dreining av næringspolitikken i Sametinget. Endring i næringspolitikken innebærer en større vektlegging av lokalsamfunnsutvikling, nyskaping, kompetansehevende tiltak og entreprenørskap. Innenfor primærnæringene skal bedring av rammebetingelsene prioriteres. Prosjekter, forretningsideer og næringstiltak skal aktivt bygge opp konkurransekraften i samisk næringsliv. Meldingen innebærer også større vektlegging av et tettere samarbeid med kommuner, FoU-institusjoner og merinnflytelse på den sentrale næringspolitikken i landet.

Strategiene i meldingen skal følges opp i de årlige budsjettene. Bruken av virkemidler vil være et viktig verktøy for å følge opp innsatsområdene i meldingen.

For å følge opp meldingen skal Sametinget sette i gang et prosjekt med å videreutvikle reiselivet i samiske områder. Forprosjektet er ikke ferdig, men foreløpige anslag tyder på at Sametinget må sette av rundt kr 1 mill pr år i en treårs periode til et hovedprosjekt. Gjennom verdiskapingsprogrammet for næringskombinasjoner og samisk reiseliv har vi avdekket et behov for en større satsing på samisk reiseliv. Det er behov for kompetanseheving innenfor blant annet salg, markedsføring og økonomi, nettverksdannelser og tettere samarbeid med det øvrige reiselivet i landet. Vi ser også et stort behov i å utvikle etiske standarder for reiseliv i nord og ha en samisk profil i reiselivssatsingen. Et av delmålene i Sametingets melding er å satse på opplevelsesturisme der ekthet og troverdighet er i fokus.

I næringsmeldingen er det lagt opp til at det skal satses mer på samiske kulturnæringer. Potensialet for å skape flere arbeidsplasser innen kulturnæringer er til stede. Det er imidlertid større utfordringer med å lykkes med dette i tynt befolkede områder enn i større tettsteder. Blant annet er kundegrunnlaget en stor utfordring i distriktene. Innenfor kulturnæringer er det behov for kompetanse innen entreprenørskap, samarbeid og nettverk. I 2013 vil merbehovet være kr 1 mill.

Næringsstrukturen i de samiske områdene er preget av stor andel offentlig sysselsatte og en større andel sysselsatt i primærnæringene. Det er derfor behov for å styrke satsingen på næringsutvikling i privat sektor for å gjøre næringsstrukturen mer robust og mindre ensidig. Samtidig er det en utfordring å skape arbeidsplasser som er attraktive for ungdom og kvinner med høyere utdanning. For å få flere til å etablere og utvikle egen virksomhet er det behov for et entreprenørskapsprogram som spesielt retter seg mot kvinner. Videre er det behov for et program for etablereropplæring og -oppfølging som er tilpasset samiske områder og som kan gå på samisk. I 2013 vil det være behov for kr 1 mill til gjennomføring av entreprenørskapsprogram og etablereropplæring/-oppfølging.

I 2013 er det behov for å følge opp kommuner som har søkt om å komme inn under virkeområdet for Sametingets midler til næringsutvikling. Fem kommuner har søkt. Disse er Balsfjord, Karlsøy, Nordreisa, Skjervøy og Salangen. Sametingsrådet vil gi tilbakemelding om disse skal inn. Resultatet av å ta opp kommuner under virkeområdet er at virkemidlene må økes med 2 million kroner pr kommune, totalt 10 millioner kroner for de fem kommunene.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 37,6 millioner kroner til næring. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 13 millioner kroner på dette fagområdet.

Regionalutvikling

Sametinget ønsker et aktivt og målrettet samarbeid med regionale og lokale myndigheter for å styrke og utvikle samisk kultur, språk og samfunnsliv.

Sametinget har inngått samarbeidsavtaler med fylkeskommunene fra Hedmark og nordover. Gjennom samarbeidsavtalene avtales det ansvaret regionale myndigheter har når det gjelder samisk kultur, språk, miljø, nærings- og samfunnsutvikling.

Sametinget har i dag begrenset økonomi og administrative ressurser til å følge opp satsningene i samarbeidsavtalene med fylkeskommunene. Samtidig kan en mer målrettet bruk av samarbeid være med på å styrke og synliggjøre samisk språk, kultur og samfunnsliv. Sametinget har derfor satt i gang arbeidet med å revidere samarbeidsavtalene med fylkeskommunene. Det er ønskelig med mer målrettede avtaler fra begge parter side.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 3,7 millioner kroner til regionalutvikling. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 5 millioner kroner på dette fagområdet.

Samisk samarbeid og internasjonalt arbeid

Sametinget arbeider for at urfolk skal bestemme over egen utvikling og ha mulighet til å ivareta egne interesser internasjonalt.

Sametinget har oppgaver vi ønsker å utføre på den internasjonale arena, samtidig som det er forventninger til Sametingets deltakelse og engasjement. Dette gjelder det internasjonale arbeidet som vedrører urfolk i ulike sammenhenger, som FN, EU, Arktisk råd og Barentssamarbeidet. Regjeringens satsing i nordområdene fordrer også økt aktivitet og oppfølging fra Sametingets side. Videre har Sametinget ambisjoner om å bidra på den internasjonale arenaen spesielt når det gjelder de utfordringene som særlig urfolk står overfor ved fremtidige klimaendringer.

En økning i driftsmidler er nødvendig for at Sametinget skal kunne ha et handlingsrom for selv å kunne prioritere ressursbruken, og for at Sametinget skal kunne realisere de oppgaver som følger av konvensjoner som norske myndigheter har undertegnet vedrørende urfolks deltakelse i prosesser som berører dem.

Sametinget har begrensede midler til rådighet i eget budsjett på det internasjonale området. Sametinget har blant annet påtatt seg å finansiere driften av urfolkskontoret under Barentssamarbeidet i Russland.

Sametinget har i dag en rammeavtale med Utenriksdepartementet. Denne har en ramme på 1 million kroner. Vi forventer at Utenriksdepartementet realiserer at midlene overføres gjennom 50-post slik at det ikke er nødvendig med en rammeavtale for bidrag til Sametingets internasjonale engasjement. Det er også behov for at denne tildelingen øker som følge av økt internasjonalt engasjement fra Sametingets side. Det har vært liten eller ingen endring i Sametingets ramme for internasjonalt arbeid de siste årene.

Norge rapporterer jevnlig til CERD (FN's rasediskrimineringskomité) og CERD utarbeider anbefalinger på hvordan Norge best mulig kan følge opp i forhold til diskrimineringsloven. Sametinget har utarbeidet egne rapporter på hvordan ulike tiltak blir fulgt opp overfor samene. Dette er ressurskrevende prosesser. Det er behov for å forbedre rutiner og prosesser knyttet til tilbakemeldinger og rapportering mellom Sametinget og regjeringen ved Barne-, likestillings- og

inkluderingsdepartementet (BLD). Det er behov for ekstra ressurser for å optimalisere dette arbeidet og inkludere så store deler av det samiske samfunnet som mulig.

Det er planlagt en ny internasjonal melding i 2012.

I 2013 vil Sametinget ha behov for en økning på 2 millioner kroner for å følge opp vårt internasjonale engasjement.

Alta 2013

I 2014 skal FN arrangere Verdens urfolkskonferanse i New York. For at urfolk og deres respektive stater skal være best mulig forberedt for verdenskonferansen, ønsker Sametinget å invitere urfolk til en forberedende konferanse i Alta i 2013.

Selve gjennomføringen av den forberedende konferansen i Alta er beregnet å koste 5 millioner kroner for Sametinget.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 1,2 millioner kroner til samisk samarbeid og internasjonalt arbeid. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 7 millioner kroner på dette fagområdet.

Plan- og finanskomiteens innstilling

Innledning

Saken Sametingets budsjettbehov 2013 skal synliggjøre ressursbehovene på Sametinget i 2013, og til en viss grad også i det samiske samfunnet, i forhold til budsjettet for 2012. Overføringene fra staten til Sametinget blir gitt for å legge forholdene til rette for at den samiske folkegruppe kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv.

Forslag

Forslag 1

Forslag fra *Norske samers riksforbund (NSR)* Aili Keskitalo, Ann-Mari Thomassen, Jarle Jonassen og Rolf Johansen

Tilleggsforslag

Nytt avsnitt under Arealer og Miljø, etter underavsnittet andre arealsaker

Domstolsadministrasjonen: 3 millioner kroner

Det er et stort behov for å styrke overføringene til Finnmarkskommisjonen for å styrke grunnlaget for å oppfylle mandatet som kommisjonen er gitt. Bakgrunnen er at det hersker stor usikkerhet omkring det arbeid som Finnmarkskommisjonen skal gjennomføre, blant annet i forhold til sjøsamiske rettigheter og forholdet til andre samiske rettighetshavere. Kommisjonen må prioritere å informere om mandatet og arbeidet som de forestår. Kommisjonen må også ha tilstrekkelig ressurser til at arbeidet kan gjennomføres uten unødvendige forsinkelser.

Midlene som gis Domstolsadministrasjonen må øremerkes Finnmarkskommisjonen. Primært bør det arbeides for at Finnmarkskommisjonen blir en egen post på statsbudsjettet. Kommisjonen har i 2013 behov for en økning på 3 millioner.

Både Justisdepartementet og Stortingets justiskomite må nå ta ansvar for å sikre forsvarlig behandling av disse viktige spørsmålene.

Oppfølging av arbeidet med å sikre samiske rettigheter til marine rettigheter: 3 millioner kroner

Sametinget har behov for ressurser til å følge opp arbeidet med å sikre samiske rettigheter til marine ressurser. Prinsippet om anerkjenning av historisk rett og deltakelse i fiskeriforvaltning skal følges opp både nasjonalt og internasjonalt. Sametinget anslår budsjettbehovet for 2013 til 3 millioner kr.

Forslag fra *Framskrittspartiet (FrP)* Arthur Tørfoss

Forslag 2

Sametingsrådets forslag til innstilling utgår i sin helhet og erstattes med følgende:

Det siteres fra rådets forslag innstilling:

”Nåværende budsjettprosedyrer gir ikke Sametinget reell mulighet til å bestemme over det samiske folkets økonomiske, sosiale og kulturelle utvikling. Status i dag er at Sametinget ikke har tilstrekkelig innflytelse i prosessene som fører fram til bevilgningene til samiske formål over statsbudsjettet. Sametinget må derfor komme i en reell forhandlingsposisjon om de overordnede økonomiske rammene for sin virksomhet”.

Sametinget er fundamentalt uenig med rådets oppfatning. Det er ikke Sametingets oppgave å ”bestemme over det samiske folkets økonomiske, sosiale og kulturelle utvikling.”

Samer er også nordmenn, og deltar i samfunnet på lik linje med øvrige norske borgere, med de samme rettigheter til utdanning, arbeid og helsetjenester, og samme mulighet for kulturaktiviteter og sosiale møteplasser. Alle borgere av landet har stemmerett til sine respektive kommunestyre, fylkesting og til Stortinget. Dette er folkevalgte organer som i stor grad ivaretar rammevilkårene for det norske folks økonomiske, sosiale og kulturelle utvikling.

På denne bakgrunn ser ikke Sametinget behov for ytterligere styrking av Sametingets innflytelse og økonomi.

Komiteens tilråkning

Komiteen har ikke flere merknader eller forslag og råder Sametinget til å vedta følgende:

Sametinget støtter for øvrig Sametingsrådets forslag til innstilling.

NSR ber om at plenum godkjenner at første del av forslaget til NSR i plan- og finanskomiteen omgjøres til en merknad. I tillegg endres også andre setning i første avsnitt enders til:

Bakgrunnen er at det hersker stor usikkerhet i befolkningen omkring det arbeid som Finnmarkskommisjonen skal gjennomføre, blant annet i forhold til sjøsamiske rettigheter og forholdet til andre samiske rettighetshavere.

Arbeiderpartiet støtter denne merknaden.

Sametingets plenum støtter endringen.

Merknad fra NSRs sametingsgruppe og APs sametingsgruppe

Domstolsadministrasjonen: 3 millioner kroner

Det er et stort behov for å styrke overføringene til Finnmarkskommisjonen for å styrke grunnlaget for å oppfylle mandatet som kommisjonen er gitt. Bakgrunnen er at det hersker stor usikkerhet i befolkningen omkring det arbeid som Finnmarkskommisjonen skal gjennomføre, blant annet i forhold til sjøsamiske rettigheter og forholdet til andre samiske rettighetshavere. Kommisjonen må prioritere å informere om mandatet og arbeidet som de forestår. Kommisjonen må også ha tilstrekkelig ressurser til at arbeidet kan gjennomføres uten unødvendige forsinkelser.

Midlene som gis Domstolsadministrasjonen må øremerkes Finnmarkskommisjonen. Primært bør det arbeides for at Finnmarkskommisjonen blir en egen post på statsbudsjettet. Kommisjonen har i 2013 behov for en økning på 3 millioner.

Både Justisdepartementet og Stortingets justiskomite må nå ta ansvar for å sikre forsvarlig behandling av disse viktige spørsmålene.

III Votering

Av 39 representanter var 30 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Forslag 2 ble forkastet med 27 stemmer. 3 stemte for.
- Forslag 1 ble vedtatt med 27 stemmer mot 3 stemmer.
- Komiteens tilrådning ble vedtatt med 27 stemmer mot 3 stemmer.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i saken.

Saken begynte 10.40.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	Aili Keskitalo, saksordfører	Sten Erling Jønsson
		Ragnhild Melleby Aslaksen
		Trond Are Anti
	Aili Keskitalo	
2	Arthur Tørfoss	
3	Geir Tommy Pedersen	Ronny Wilhelmsen
		Willy Ørnebakk
	Geir Tommy Pedersen	
4	Ragnhild Melleby Aslaksen	Trond Are Anti
		Geir Tommy Pedersen
		Aili Keskitalo
	Ragnhild Melleby Aslaksen	
	Aili Keskitalo, til forretningsorden	
5	Rolf Arthur Johansen	Willy Ørnebakk
		Geir Tommy Pedersen
	Rolf Arthur Johansen	
6	Anders Somby jr.	Geir Tommy Pedersen
		Aili Keskitalo
	Anders Somby jr.	
7	Marit Kirsten Anti Gaup	
8	Jarle Jonassen	
9	Olaf Eliassen	
10	Willy Ørnebakk	
11	Láilá Susanne Vars	
12	Vibeke Larsen	
13	Aili Keskitalo, saksordfører	
14	Geir Tommy Pedersen	
15	Willy Ørnebakk, til forretningsorden	
16	Aili Keskitalo, saksordfører	
17	Rolf Arthur Johansen, til forretningsorden	

VI Sametingets vedtak

Innledning

Sametinget ble opprettet for sikre en likeverdig behandling av samene. Samisk språk og kultur anses som opprinnelige i Norge og har derfor samme krav på vern og utvikling som norsk språk og kultur. I de over 20 årene Sametinget har eksistert, har vi oppnådd mye. Rettsutviklingen på mange områder

er i positiv utvikling. Samisk språk og kultur har fått økt status. Samiske barn har fått rett til å få undervisning i og på samisk.

Likevel har vi mange utfordringer. Rettighetene er blitt bedre, men når Sametingets handlingsrom til å følge opp disse rettighetene i praktisk politikk nesten ikke er til stede, videreføres forskjellsbehandlingen av den samiske befolkningen i Norge. Samisk språk har fått økt status, men likevel velger mange bort samisk som språk i skolen. Samisk kultur har også fått økt status, men har ikke fått ta del i de økonomiske oppfølgingene av museumsreformen og kulturløftet. Samiske barn har fått rett til undervisning i og på samisk, men har ikke tilstrekkelige læremidler i undervisningen. Spesielt utfordrende er dette i sør- og lulesamiske områder.

Sametinget representerer samene som et folk og er dets representative organ i Norge. Dette medfører at Sametinget må ha frihet til å legge premisser, utforme og forvalte samepolitikken i Norge. Samhandlingsprosedyrer mellom Stortinget, regjeringen og Sametinget skal sikre at Sametinget kan ivareta denne rollen. En særlig budsjettmessig frihet for Sametinget er nødvendig for å sikre Sametingets autoritet og initiativrett i samepolitikken. For å sikre dette er det viktig å få på plass budsjettprosedyrer og årlige budsjettrammer som samsvarer med Sametingets rolle i samepolitikken.

Dagens system kan vanskelig sies å være innenfor de folkerettslige rammer, jf. ILO-169 artikkel 6 og FN's erklæring om urfolks rettigheter artikkel 3. Nåværende budsjettprosedyrer gir ikke Sametinget reell mulighet til å bestemme over det samiske folkets økonomiske, sosiale og kulturelle utvikling. Status i dag er at Sametinget ikke har tilstrekkelig innflytelse i prosessene som fører fram til bevilgningene til samiske formål over statsbudsjettet. Sametinget må derfor komme i en reell forhandlingsposisjon om de overordnede økonomiske rammene for sin virksomhet

Sametingets budsjett for 2012 er på kr 368 619 000 (eksklusive Samefolkets fond). Sammenlignet med statsbudsjettet for 2011 gir forslaget til statsbudsjettet for 2012 en økning på kr 12 912 000 til Sametinget. Herav er kr 1 000 000 øremerket av Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet til handlingsplan for samisk språk. Dermed gjenstår kr 11 912 000 til Sametingets egne prioriteringer. Sametinget må først og fremst prioritere denne økningen til lønns- og prisstigning for egen administrasjon og for institusjonene som får direkte tilskudd over Sametingets budsjett. Konsekvensen av dette er at de øvrige postene, for eksempel de søkerbaserte tilskuddsordningene, ikke kan prioriteres eller får null i vekst.

Sametinget forventer at budsjettet for 2013 økes i tråd med nasjonale satsinger og at budsjettet ikke har øremerkede midler prioritert av regjeringen.

Sametingets budsjettbehov for 2013 viser behovet for økninger fra budsjettet 2012. Budsjettbehovet viser de totale behovene det samiske samfunnet har. Sametingsrådet vil foreta en nærmere prioritering av budsjettbehov for 2013 vurdert i forhold til kapasiteten i samfunnet.

(i 1000 kr)	
Beskrivelse	Behov økning 2013
Språk	23 400
Kultur	51 500
Opplæring	25 000
Helse og sosial	1 600
Arealer og miljø	7 600
Kulturminnevern	4 900
Næring	13 000
Regional utvikling	5 000
Samisk samarbeid og internasjonalt arbeid	7 000

Språk

Bevaring og utvikling av de samiske språkene er sentralt for den samiske kulturens framtid. Sametinget har som målsetting at samisk skal være et naturlig språk på alle arenaer. Samisk språk er derfor en viktig dimensjon i alle fagområder i Sametinget. Sametinget er også glad for at regjeringen har innarbeidet mye av Sametingets arbeid og initiativ med samiske språk i sin handlingsplan for samiske språk.

Sametinget har igangsatt arbeidet med en ny språkmelding som skal være grunnlaget for Sametingets språkpolitikk på alle nivå i samfunnet. Meldingen skal etter planen være ferdig i 2012.

Sametingets arbeid med samiske språk skjer også gjennom arbeid på øvrige fagområder. Språk vil derfor synliggjøres i flere av de andre fagkapitlene i dette dokumentet.

Tospråklighetstilskudd kommuner og fylkeskommuner: 9 millioner kroner

Sametinget og Røyrvik kommune ønsker at kommunen blir innlemmet i forvaltningsområde for samisk språk fra 2013. Tospråklighetstilskuddet må da økes med 4 millioner kroner. Tidligere har tospråklighetstilskuddet kun fått økninger ved innlemmelse av nye kommuner.

For at kommunene som er i forvaltningsområdet for samisk språk skal ha mulighet til å styrke og utvikle språkarbeidet i kommunen, er det behov for en økning på 5 million kroner. Sametinget har vedtatt at det er særlig viktig å ivareta og styrke kommunene i sørsamisk og lulesamisk område.

Direkte tilskudd til språksentre: 6,4 millioner kroner

Sametingets tilskudd til de samiske språksentrene dekker i liten grad selve aktiviteten i språksentrene. Aktiviteten blir derfor dekt av søkerbaserte prosjektmidler. Dette gir svært uforutsigbar aktivitet for språksentrene og det er vanskelig å rekruttere kompetanse og ressurspersoner til språksentrene. Sametinget ønsker derfor at språksentrenes grunntilskudd økes med det dobbelte av hva de har i dag, altså 584 000 kr til hver. Samlet vil dette gi en økning på 6,4 millioner kroner.

Søkerbaserte tilskudd: 2 millioner kroner

Sametinget opplever at det er en stor økning i aktivitet og fokus på samisk språk i hele landet. I 2011 var det derfor en rekordstor søkermasse under ordningen søkerbaserte tilskudd til språk. Sametinget har vært nødt til å avslå mange gode språkprosjekter, og dette er ikke en ønsket utvikling. Sametinget har derfor behov for å øke denne posten med 2 millioner kroner.

Oppfølging av Regjeringens handlingsplan for samiske språk: 2 millioner kroner

Sametinget har ansvaret for en betydelig del av tiltakene i Regjeringens handlingsplan for samisk språk og Sametinget har underveis i prosessen blitt delaktige i mange av de tiltakene som Sametinget ikke har ansvaret for. Videre har man sett at oppfølging og gjennomføring av tiltak har vært svært ressurskrevende både administrativt og økonomisk. Sametinget har i 2013 behov for 2 millioner kroner til oppfølging av tiltakene i Regjeringens handlingsplan for samiske språk.

Terminologi: 1 million kroner

Terminologiarbeidet må styrkes i alle samiske språkområder. Sametinget har i budsjettet for 2012 satt av penger til flere terminologiprojekter.

Risten.no er en samisk orddatabase. Sametinget har startet arbeidet med å utvikle denne databasen videre. Den nye nettjenesten, Risten 2, skal være et ord- og termsøkeverktøy for hele den samiske befolkningen og andre interesserte brukere med utgangspunkt i eksisterende ressurser.

Samisk talesyntese er et dataprogram som simulerer menneskelig tale. Samisk talesyntese vil blant annet være et tilleggshjelpemiddel til korrekturprogram for samiske språk, og også som skrive støtteverktøy for dyslektikere og andre med større eller mindre skrive- og talevansker. Denne ønsker Sametinget å utvikle videre også i 2013.

I det samiske samfunnet er det viktig å samle inn og bevare tradisjonelle ord og termer, spesielt knyttet til primærnæringene. Dette er av avgjørende betydning for å bevare tradisjonelle kunnskaper i de ulike samiske samfunn. Terminologiarbeidet må styrkes i alle samiske språkområder.

Vi har i 2013 behov for en økning på 1 million kroner til terminologiarbeidet.

Stedsnavn: 1 million kroner

Samiske stedsnavn har stor betydning i dokumentasjon av lokalhistorie og i samisk opplæring. Sametinget har behov for økte midler til videreføring av stedsnavnprosjekter i lulesamisk og sørsamisk område, og i andre områder hvor språket står svakt. Dette arbeidet vil skje i samarbeid med språksentrene, museer, skoler og Statens kartverk. Det økte behovet i dette arbeidet vil koste 1 million kroner.

Språkprosjekter: 2 millioner kroner

Språkkonferanse

Etter språkkonferansen i 2011 har Sametinget fått tilbakemeldinger om at vi bør arrangere språkkonferanse jevnlig. Det er viktig at vi jevnlig setter av tid til å diskutere situasjonen for samiske språk, og samler miljøer og enkeltpersoner som er opptatt av samisk språk. Sametinget ønsker derfor å arrangere en språkkonferanse annen hvert år. Budsjettbehovet for språkkonferanse 2013 er kr 600 000.

Språk-kampanje

Sametinget ønsker å motivere til bruk av samisk språk, bevisstgjøre bruken av språket og styrke språkets verdi. Dette vil vi gjøre gjennom en språkkampanje, der holdninger til samisk språk og motivasjon til å bruke språket vil være sentralt. Til en slik kampanje har Sametinget behov for kr 400 000.

Språkambassadører

Sametinget ønsker større oppmerksomhet rettet mot unge brukere av samisk språk. Både for å motivere de unge til å bruke og å synliggjøre språket for de unge. Vi trenger også gode språklige forbilder for de unge. Sametinget ønsker derfor et prosjekt inspirert av de samiske veiviserne, der ungdom snakker til og med andre ungdom. Hvis 3 ambassadører lønnes i ett år som et prøveprosjekt vil behovet for 2013 være på 1 million kroner.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 65,6 millioner kroner til språk. I 2013 har Sametinget behov for en økning på kr 23,4 millioner kroner på dette fagområdet.

Kultur

Innenfor kulturfeltet har Sametinget som målsetting å ha et levende og allsidig samisk kunst- og kulturliv. Kulturaktiviteter spiller en viktig rolle i det samiske samfunnet, også for bosettingen. Samisk kulturutøvelse er med på å skape tilhørighet, trivsel, identitet livskvalitet og kulturbaserte arbeidsplasser. Et bredt tilbud av kulturaktiviteter for og med samiske barn og unge er en viktig prioritet for Sametinget.

Sametingets kulturpolitikk og tilhørende virkemidler skaper utvikling og vekst i det samiske samfunnet. Dette viser en evaluering av Sametingets søkerbaserte virkemidler på kulturfeltet fra 2010. Midlene har gått til en rekke ulike tiltak som har skapt et bredt engasjement innen samisk kulturliv. De fleste prosjektene Sametinget støtter, kunne ikke blitt gjennomført uten disse virkemidlene. Evalueringen påpeker også at Sametingets virkemidler til kulturutvikling vil ha sysselsettingseffekter på lang sikt. Et eksempel er de samiske museene, hvor statistikkgrunnlag fra 2009 viser at det innenfor de seks samiske museene er 40 årsverk og en samlet inntektsressurs på ca. 28 million kroner. Sametingets tilskudd utgjør forøvrig ca. 90-100 % av de samiske museenes ordinære tilskuddsgrunnlag.

Sametinget registrerer at den nasjonale satsningen på kultur gjennom kulturloftet er stor. I punkt 13 Gode vilkår for samisk kultur i Kulturloftet II fremgår det at regjeringen må ta et nasjonalt ansvar for at Sametinget har mulighet til en offensiv kulturpolitikk.

Det er gjennomført konsultasjoner om husleieordningen for nye samiske kulturbygg mellom Sametinget og Kulturdepartementet. Sametinget forholder seg til prosedyrene der.

De viktigste offentlige styringsredskapene for samfunnsformingen er lovgiving, organisering og budsjett. Innenfor kulturfeltet er organisering og budsjetttrammer mest sentralt. En forutsetning for at de samiske kulturinstitusjonene og museene skal kunne utvikles og ivareta sine oppgaver, er at de gis forutsigbare og tilfredsstillende rammebetingelser. De samiske institusjonene har fortsatt store etterslep i de økonomiske rammevilkårene sammenlignet med tilsvarende norske institusjoner. Dette gir igjen store utfordringer når det gjelder både drift, faglig utvikling, vedlikehold og kapasitet.

Manglende budsjettprosedyrer med staten har for kulturfeltet medført at Sametinget i svært liten grad har innflytelse over rammevilkårene og utviklingsmulighetene til samiske kulturinstitusjoner. Sametinget har begrensede midler til rådighet i eget budsjett på kulturfeltet, men har valgt å bevilge mer til kulturformål over Sametingets budsjetter enn hva bevilgningene fra Kulturdepartementet utgjør. I perioden 2005 - 2011 har kulturposten på Sametingets budsjett hatt en gjennomsnittlig økning på nesten 16 millioner mer hvert år i forhold til bevilgningen fra Kulturdepartementet. Eksempelvis bevilget Kulturdepartementet i 2011 67,4 millioner kroner til Sametinget til samiske formål, mens Sametinget i eget budsjett bevilget 87,5 millioner kroner til kulturformål. Dette mener vi er en rett og nødvendig prioritering. På kulturfeltet er økonomiske virkemidler det viktigste rammebetingelsen. Kulturaktiviteten er det folket selv som skal utvikle.

Institusjonsoppbygging er grunnleggende for ivaretagelse og utvikling av det samiske samfunnet. Sametinget gir direkte tilskudd til en rekke ulike kulturinstitusjoner og -organisasjoner. Disse institusjonene og -organisasjonene er viktige arenaer for å synliggjøre og utvikle samisk kultur. Dette er forholdsvis nye institusjoner, og de er fortsatt i en utviklingsfase. Dagens bevilgning dekker stort sett kun lønns- og prisstigningen.

Behov for økning i 2013

Det er behov for en generell økning i de søkerbaserte tilskuddsordningene for kultur i Sametingets budsjett. I tillegg har samiske institusjoner og organisasjoner som får direkte tilskudd over Sametingets budsjett meldt inn behov for økning i budsjettet for 2012. Samlet er det et behov for økning i budsjettet på 51,5 millioner kroner på kulturfeltet.

Behovet er fordelt på følgende måte for de ulike formålene:

Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner: 10 millioner kroner

De samiske kulturhusene og kulturformidlingsinstitusjonene er virksomheter som springer ut av og fungerer i en samisk samfunnssammenheng og samisk offentlighet. Alle samfunn er i stor grad bygd opp av et sett med ulike institusjoner med de variasjoner det innebærer. Institusjonene fungerer i mange tilfeller som fyrstårn i sitt lokalsamfunn, og gir ungdom med høy kompetanse muligheten til å bosette seg i samiske områder. De samiske institusjonene er derfor helt sentrale i å oppnå sterke, fungerende og utviklende samfunn som ivaretar samisk språk, kultur og samfunnsliv. Oppbyggingen og utviklingen av samiske samfunn krever vilje og evne til å etablere og videreutvikle egne institusjoner.

I 2013 vil arbeidet med etablering av et senter i Máze som har til formål å dokumentere Alta/Kautokeino-saken og flytting av Samisk kunstnersenter (SDG) i Karasjok til nye lokaler resultere i økt behov for økonomisk støtte.

Samisk idrett: 2,5 millioner kroner

Idrett har en sentral plass i det samiske samfunnet. Det er viktig at samiske idrettsorganisasjoner skal være i stand til å organisere og legge til rette for idrettslig og fysisk aktivitet. Gjennom aktiviteter som reinkappkjøring, lassokasting og samiske landslag i fotball bidrar disse organisasjonene til styrking av samisk identitet, spesielt for samiske barn og unge. Det er også viktig at samisk ungdom skal få muligheten til å kunne delta i Arctic Winter Games (AWG) der de gjennom idrettslige og kulturelle aktiviteter får styrket samhold og samhørighet med ungdom fra andre urfolksgrupper og arktiske befolkningsgrupper.

Samiske teatre: 11 millioner kroner

Samisk teatervirksomhet er en viktig arena for opplevelse, synliggjøring og formidling av både tradisjonell og moderne samisk og kunst og kultur, og for bruk og synliggjøring av samiske språk. Barn og unges aktive deltakelse i teateraktiviteter er prioritert. Teatrene er også en viktig arbeidsplass for flere ulike kunstneriske faggrupper i samiske samfunn. Det er behov for en generell styrking av produksjon, og formidling av samisk scenekunst, herunder å sette teatrene i stand til å betjene hele det samiske bosettingsområdet, og rekruttering av skuespillere og andre teaterarbeidere. Økningen i budsjettbehovet for 2012 gjelder Beaivváš Sámi Našunálateáhter og Áarjehlsaemien Teatere. Det er også behov for midler til samisk barneteater i Tana.

Samiske museer: 15 millioner kroner

De samiske museene er viktige institusjoner i forvaltningen av den samiske kulturarven, og er arenaer for overføring av kulturarv og tradisjonell kunnskap til kommende generasjoner.

Sametinget har siden 2002 hatt forvaltningsansvaret for 6 konsoliderte samiske museer. Disse kalles også for museumssiidaer. De samiske museene er museer som har samisk kulturhistorie som en del av sin virksomhet, og som ønsker å være under Sametingets forvaltning.

For å følge opp målene i grunnopplæringen, er det gjennom de nasjonale læreplanene pålagt å lære barn om samer og samisk kultur. Dette gjør at de samiske museene får stor pågang fra skoler som skal nå læreplanenes mål, og som ofte trenger grunnleggende innføring i samisk kultur. Dette krever formidlingsressurser fra de samiske museenes side.

Urfolks rett til sin spesifikke immaterielle kulturarv beskyttes først og fremst som en menneskerettighet. Dette framgår i dag av en rekke internasjonale rettskilder. I UNESCOs konvensjon om den immaterielle kulturarven ligger det at urfolk selv har rett til å forvalte, forske og formidle egen kultur. Det samiske samfunnet er først i startfasen når det gjelder arbeidet med vern av

den samiske immaterielle kulturarven, og det er behov for styrking av de samiske fagmiljøene som arbeider med dokumentering, vern og lagring av samisk immateriell kulturarv.

Etableringen av Østsamisk museum er et ledd i styrkingen og utviklingen av østsamisk kultur, språk og samfunnsliv, samt det grenseoverskridende folk-til-folk samarbeidet.

Sametinget har gjennomført en behovsanalyse av de samiske museene i 2011 der behovene for de samiske museene framkommer. Behovsanalysen inneholder blant annet tall som indikerer hvilket volum de samiske museene representer i forhold til alle museene i Norge. De samiske museenes andel i forhold til de norske museene utgjør 0,12 % av gjenstandssamlingene, 1,10 % av årsverkene, 0,37 % av besøkene og 0,81 % av inntektene. Tallene er basert på ABM-utvikling sin statistikk.

Samisk litteratur og samiske publikasjoner: 3,5 millioner kroner

Behovet for samisk litteratur og publikasjoner har økt betydelig de senere årene, særlig som et ledd i språkutviklingen og språkoppleringen for hele den samiske befolkningen, og blant barn og unge. Behovet for samisk litteratur er stort, og tilbudet er relativt lite. Dette gjelder samisk litteratur innen alle sjangere.

En innkjøpsordning for innkjøp av litteratur og joik/musikk ble etablert i 2011, og det vil være behov for en styrking av denne ordningen.

For å sikre samiske utgivelser er det viktig at vi har en samisk forlagsbransje som har kompetanse og rammevilkår til å imøtekomme de behovene det samiske samfunnet har innenfor dette feltet.

Musikk, film, samtidskunst og andre kunst- og kulturtiltak: 4,5 millioner kroner

Det er stor aktivitet innenfor samisk kunst- og kulturliv. Det er behov for å styrke samiske festivaler, tiltak for samiske barn og unge, musikkutgivelser, filmtiltak, billedkunstprosjekt, prosjekt til fremme av kirke- og trosliv og tiltak innenfor en rekke andre felt som vil være med på å styrke det samiske samfunnet innenfor kulturfeltet.

Samiske kunstneres rammevilkår: 2 millioner kroner

Gode rammevilkår for samiske kunstnere vil sikre et mangfoldig samisk kunst- og kulturliv. Det er viktig at vi har stipendordninger som er med på å styrke mulighetene for kunstnerisk egenutvikling for samiske kunstnere, og at kunstnernes organisasjoner har rammevilkår som gjør de i stand til å bistå samiske kunstnere, og ivareta deres behov.

Media: kr 3 mill

Det er behov for å styrke det samiske medietilbudet både lokalt, regionalt og nasjonalt. Det må gis et medietilbud som på en god måte ivaretar de nord-, lule- og sørsamiske språkområdene. Eksempler på gode medietilbud som ivaretar de lule- og sørsamiske språkene er NuorajTv, som er samiskspråklig nett-tv for og av lulesamisk ungdom. NuorajTv planlegger å utvide sitt tilbud til sørsamisk område, noe som igjen er med på å øke språkbruken i de lule- og sørsamiske områdene.

Det vil være behov for en styrking og samordning av sørsamiske medietilbud, og i den forbindelse vil det kunne være aktuelt med etablering av et sørsamisk mediesenter.

I ”Samiske tall forteller 3” anbefales gjennomføring en ny undersøkelse om samiske medier, som undersøker i hvilken grad samer utenfor de mest sentrale områdene har et tilfredsstillende medietilbud og bruk av moderne medier blant samer. Det er behov for en ny samisk medieplan, som undersøker dagens samiske medier sitt tilbud til den samiske befolkningen, og som ser på utfordringer framover når det gjelder dagens moderne mediebilde.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 94,6 millioner kroner til kultur. I 2013 har Sametinget behov for en økning på kr 51,5 millioner kroner på dette fagområdet.

Kunnskap

Sametingets målsetting innenfor opplæringsfeltet er at den samiske befolkningen har kunnskap, kompetanse og ferdigheter som kreves for å utvikle samiske samfunn.

Sametingsmeldingen om opplæring og utdanning blir behandlet i plenum i november 2011. Som en oppfølging av meldingen vil sametingsrådet i løpet av 2012 utarbeide egne tiltaksplaner for samisk opplærings- og utdanningspolitikk og på grunnlag av disse legge fram budsjettforslag på Sametingets årlige budsjetter.

Sametinget vil trekke fram to områder innenfor opplæring som vil bli prioritert. Dette er samisk som andrespråk i grunnskolen og læremiddelsituasjonen både i barnehagen og grunnopplæringen.

Samiskopplæringen i grunnskolen: 1 million kroner

Et innsatsområde som sametingsmeldingen tar opp er samiskopplæring i grunnskolen, der det særlig er reist bekymring rundt samisk som andrespråk. Evaluering av Kunnskapsløftet - samisk viser at elever som har samisk som andrespråk, ikke lærer språket godt nok til å bli funksjonelt tospråklige og at det er mange utfordringer knyttet til samiskundervisningen. Dette blir underbygget av rapporten "Samiske tall forteller 4", som kom ut i oktober 2011. Rapporten viser at det fra 2006 har vært en nedgang i antall elever som tar samisk som andrespråk på 38 % for de tre samiske språkene til sammen, for nordsamisk som andrespråk alene er nedgangen på 40 %.

Det er viktig å sette i gang tiltak for å snu denne utviklingen. En årsak som rapporten trekker fram, er at det blir brukt feil undervisningsmodell i opplæringen. Dette er ikke noe nytt, rapporten viser til at det har vært reist sterk foreldrekritikk mot modellen for faget samisk som andrespråk allerede på 1990-tallet. Dette er dokumentert i rapporten Opplæring i samisk som andrespråk, utgitt av Sámi allaskuvla i 1998 og i evaluering av Reform 97, uten at det i praksis har ført til endring i andrespråksmodellen ved innføring av Kunnskapsløftet – samisk i 2006. Internasjonal forskning viser også at den modellen som en arbeider etter i samisk som andrespråk i Norge, ikke fører fram til at elevene blir funksjonelt tospråklige. Av forskere blir den karakterisert som en svak modell.

Sametinget har behov for økte midler til å utarbeide sterke opplæringsmodeller for faget samisk som andrespråk.

Metodeutvikling for samisk språkopplæring og kulturformidling i barnehage: kr 500 000

Det er behov å avsette midler til utviklingsarbeid for metodeutvikling for samisk språkopplæring og kulturformidling i barnehagen. Mange barnehager sliter med språkarbeidet og har gitt Sametinget tilbakemelding om at det er behov for metodeutvikling når det gjelder språkopplæring. Samiske barn befinner seg i barnehager i ulike geografiske områder. Områdene har ulike behov når det gjelder metoder i språkopplæringen, og det må derfor utvikles metoder for ulike språkkategorier. Med bakgrunn i dette er det behov for kr 500 000 til dette formålet i 2013.

Samiske læremidler i grunnopplæringa: 20 millioner kroner

- Sametinget har som mål at det finnes læremidler på alle fagområder og i alle fag på sør-, lule- og nordsamisk. Dette er langt fra tilfelle i dag. Mangel på samiske læremidler har vært en utfordring

helt siden samisk ble innført som fag. Selv om det blir utgitt nye læremidler hvert år, er det fremdeles ikke dekning i alle fag, spesielt på lulesamisk og sørsamisk.

-
- Midler til læremiddelutvikling har vært tildelt på grunnlag av Strategisk plan for læremiddelutvikling 2009 – 2012. Som en oppfølging av sametingsmeldingen vil det bli utarbeidet tiltaksplan for læremiddelutviklinga fra og med 2013. Hvis en tar utgangspunkt i oppfølging av strategisk plan, viser foreløpige beregninger et totalbehov på 32 millioner kroner for at en skal få satt i gang utviklingen av de læremidlene det er behov for etter Kunnskapsløftet – samisk (se tabellen nedenfor). Det vil ikke være realistisk å sette i gang en så stor satsing på ett år, mest på grunn av mangel på menneskelige ressurser. Rapporten Tiltak for å effektivisere utvikling og produksjon av samiske læremidler viser imidlertid at det i følge Samisk forlegger og avisforening er noen samiske forlag som har bygd opp større kapasitet og kompetanse til å produsere mer læremidler enn hva det hittil har vært økonomiske rammer til.
-
- Det bør derfor være en økning på midler til læremiddelutvikling for grunnopplæringa på 20 millioner kroner.

Behov for midler til læremiddelutvikling i 2013:

• Fag	• På nordsamisk	• På lulesamisk	• På sørsamisk	• Sum for de enkelte fag
• Samisk som førstespråk	• 0	• 2 300	• 3 900	• 6 200
• Samisk som andrespråk	• 800	• 2 500	• 2 500	• 5 800
• Matematikk	• 2 100	• 3 950	• 3 950	• 10 000
• Naturfag	• 6 200	•	•	• 6 200
• RLE	• 0	• 1 000	• 1 000	• 2 000
• Samfunnsfag	• 0	• 1 000	• 1 000	• 2 000
•	• 9 100	• 10 750	• 12 350	• 32 200

Samisk læremiddelportal Ovttas-Aktan-Aktesne: 3,5 millioner kroner

Samisk læremiddelportal skal utvikle nettbaserte tjenester for samiske læremidler, og tilbyr tre basistjenester:

Nettportal for gjenfinning av samiske læremidler. Denne tjenesten er lansert høsten 2011, og har en redaksjon som publiserer på nettsidene.

Publiseringsverktøy for digitale læremidler. Det skal utvikles to læremiddelpiloter som lanseres i november 2012.

En samisk delingsarena på internett. Tjenesten lanseres samtidig med læremiddelpilotene.

Prosjektet avsluttes ved utgangen av 2012. Sametinget arbeider med en plan for permanent drift av portalen. Driftsløsning og finansieringsplan er ikke utarbeidet, men de årene dette har vært et prosjekt, har det kostet 3,5 millioner kroner per år. Permanent drift vurderes å beløpe seg på samme nivå.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 42 millioner kroner til kunnskap. I 2013 har Sametinget behov for en økning på kr 25 millioner kroner på dette fagområdet.

Helse og sosial

Sametinget opplever sterkere fokus på samiske brukeres rettigheter innenfor fagfeltet helse- og sosialpolitikk. Sametingets overordnede mål er en likeverdig helse- og sosialtjeneste til samiske brukere på lik linje med den norske befolkning.

Sametinget ser at den nylig vedtatte Samhandlingsreformen stiller samiske pasienter overfor nye utfordringer når det gjelder samisk språk og kultur. Sametingets kontakt med sentrale myndigheter i denne prosessen er viktig, og det er behov for oss å avsette ressurser til dette formålet.

Regjeringen har også varslet en større gjennomgang av organisering og lover innenfor barnevernsfeltet. Dette vil stille Sametinget overfor utfordringer. Vi tar mål av oss til å være samiske barnevernsbarns talerør overfor norske myndigheter, og ser behov for en styrket implementering av urfolksrettigheter i forskrifter og utforming av tiltak på barnevernsfeltet.

Det samiske samfunn stilles også overfor utfordringer innenfor den bioteknologiske utvikling. Forvaltning og eierskap til samisk genmateriale gir oss utfordringer både politisk og kompetansemessig. Regjeringens arbeid med ny strategi for bioteknologisk utvikling er et arbeid Sametinget ser behov for å være med på. Dette handler i høyeste grad om utforming av den.

Regjeringens arbeid med rusfeltet fordrer administrative ressurser fra Sametingets side. Ivaretagelse av samiske brukeres behov og rettigheter er viktig for Sametinget, og vi må derfor delta aktivt i denne prosessen.

Sametinget har i 2013 behov for flere administrative ressurser til oppfølging av samhandlingsreformen og samiske brukere.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 4 millioner kroner til helse og sosial. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 1,6 millioner på dette fagområdet.

Arealer og miljø

Sametinget arbeider for en bærekraftig utnytting, bevaring og forvaltning av arealer og ressurser i samiske områder.

Oppfølging av plan og bygningsloven: 3 millioner kroner

Sametingets arbeid med arealsaker handler om at samiske interesser skal ivaretas når beslutninger om arealbruk skal tas. Det forventes at Sametinget deltar aktivt i regionale og kommunale planprosesser, noe vi også har signalisert at vi vil gjøre. Som følge av nye krav i plan- og bygningsloven, forventer vi betydelig økning i dette arbeidsfeltet.

Andre arealsaker: 7,6 millioner kroner

Sametinget ser et økende press på bruken av arealene i samiske områder, blant annet gjennom energiutbygginger, vernearbeid og ressursutvinning. Sametinget har videre vært positiv til å delta mer aktivt i arbeidet med å følge opp den europeiske landskapskonvensjonen. Sametinget har forpliktelser etter konsultasjonsavtalen til å følge opp verneprosesser og store utbyggingssaker.

Sametinget kan dersom Landbruks- og matdepartementet legger ned områdestyrene få økt arbeid når det gjelder reindriftas arealbehov.

Sametinget har behov for ressurser til å følge opp arbeidet med å sikre samiske rettigheter til marine ressurser. Prinsippet om anerkjennelse av historisk rett og deltakelse i fiskeriforvaltning skal følges opp både nasjonalt og internasjonalt. Sametinget anslår budsjettbehovet for 2013 til 3 millioner kr.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 1 million kroner til areal og miljø. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 7,6 millioner kroner på dette fagområdet.

Kulturminnevern

Sametinget vil verne og synliggjøre samiske kulturminner og kulturmiljøer med deres egenart og variasjon, både som en del av vår kulturarv og identitet og som ledd i en samisk miljø- og ressursforvaltning.

Sametingets arbeid med kulturminnevern danner et viktig grunnlag for samisk historie og tilstedeværelse. I kulturminnearbeidet er Sametinget høringsinstans i plansaker og større utbygginger. I forbindelse med disse registreres en stor mengde samiske kulturminner. Sametinget ønsker også å delta i ulike prosjekter som er relevante for den faglige utviklinga av det samiske kulturminnevernet.

Det samiske kulturminnevernet, herunder samisk bygningsvern, har de siste årene hatt en stadig økende saksmengde. Dette samtidig som ressursene i praksis ikke har blitt økt siden 1999. Dette er Sametingets største utfordring på kulturminnefeltet.

Med dagens situasjon har ansatte i kulturvernteamet kontakter opp mot 134 kommuner, 8 fylkeskommuner, 3 arkeologiske regionmuseer, de samiske museene og andre museer i området. I tillegg er det flere andre lokale, regionale og statlige aktører som alle ønsker å få med Sametinget på relevante områder. Dette dekkes av til sammen 11,5 årsverk. Fylkeskommunene i det samme området har betydelig større ressurser i kulturminnearbeidet.

Verst er situasjonen i bygningsvernet hvor 1 stilling skal dekke behovet for samisk bygningsvern i hele Norge. Dette dekker ikke dagens behov. Videre er det sannsynlig at det pågående bygningsvernprosjektet vil innebære et økt trykk for restaureringer av samiske bygninger, og dermed også behov for faglig veiledning og detaljregistrering.

Sametinget mener at større personalmessige ressurser i det samiske kulturminnevernet vil komme både kommuner, fylkeskommuner og den enkelte tiltakshaver til gode. Hvis Sametinget har muligheten til å være mer i forkant i planprosessene, kan eventuelle konflikter lettere unngås. Det samiske folket må også ha reell rett til å forvalte og fortolke sin egen historie. Samisk kulturminnevern bidrar til dette.

Til samisk kulturminneforvaltning er det behov for minst to nye stillinger fra 2013, og en ny stilling til samisk bygningsvern. Dette har en kostnadsramme på 2,4 millioner kroner.

Søkerbaserte tilskudd til samisk kulturminnevern: 1 million kroner

Sametinget har startet et prosjekt i 2011 med registrering av samiske automatisk freda bygninger. Dette vil med stor sannsynlighet lede til en økt interesse for restaurering av samiske bygninger og et økt trykk på virkemiddelordningen for tilskudd til samisk kulturminnevernet.

Sametinget opplever at det ikke er nok tid til oppfølging av søknader som har fått tilsagn over søkeordningen og at man dermed får en veldig spredt rapportering over bruken av midlene. Sametinget har behov for ett årsverk for å kunne formidle og følge opp de søkerbaserte tilskuddene til samisk kulturminnevern.

Virkemiddelordningen bør utvides gradvis framover, i første omgang med en million kroner i 2013 for å kunne dekke de mest akutte behovene til bygningsvern. I dag er det avsatt 50 % til saksbehandling av søkeordningen for kulturminnevern. Utover dette bør det tilføres midler for en halv stilling for å få et samlet årsverk til behandling og oppfølging av tiltak som fått tilsagn over ordningen.

Prosjekter innen kulturminnevern: 1,5 millioner kroner

Sametinget ser et stort behov for å igangsette prosjekter som er relevante for den faglige utviklinga av det samiske kulturminnevernet. Dette er viktige prosjekter Sametinget ikke kan følge opp innenfor dagens rammer.

Mortensnes/Varangerhalvøya kulturminneområde

Mortensnesutvalget forbereder en bred presentasjon av Mortensnes i arbeidet med å få området på den tentative verdensarvlista. Utvalget avslutter sitt arbeid i løpet av 2012. I 2013 vil det være behov for en bedre registrering av noen av områdene på Varangerhalvøya som pekes ut.

Ved siden av en egenfinansiering i 2013 kan det være aktuelt å be om et samarbeid med Finnmarkseiendommen for registreringer i utpekte områder utenom nasjonalparken. I dette arbeidet har Sametinget behov for minst kr 200 000.

Sametinget vil arbeide for at drift og formidling av Mortensnes kulturminneområde får en permanent ordning.

Samisk i Askeladden

For Sametinget er det en selvfølge at samiske kulturminner skal beskrives og formidles også på samisk. Arbeidet med å få inn samisk språk i den nasjonale kulturminnedatabasen Askeladden er godt i gang og Sametinget har utarbeidet en ordliste for bruk i databasen. Riksantikvaren har uttalt at Sametinget må utarbeide retningslinjer for bruken, og samordne utviklingen av den samiske delen av databasen. I første omgang er det tenkt at nordsamisk skal bli inkorporert i Askeladden. I en videre utvikling bør også flere samiske språk inn i databasen.

I 2013 har Sametinget behov for en halv stilling med samisk språkkompetanse for å videreføre arbeidet med samisk i Askeladden.

Out of the Ice - Sápmi

I forbindelse med at isbreer smelter, dukker det opp løse kulturminner langs kanten av disse. Tidligere funn langs brekantene kan tyde på at det har vært jakt på villrein ved og på breene. Sametinget er kjent med at det i Nordland er gjort funn av samiske kulturminner ved breene. Det er viktig at vi kan få tolket dette med utgangspunkt i kilder til og kunnskap om samisk forhistorie og historie.

Dette vil totalt utgjøre et behov på en halv fagstilling.

Samiske kulturspor i trær

Samiske kulturminner i form av kulturspor i trær er en kulturminnetype som det har vært lite fokusert på i Norge, også fra Sametinget som kulturminnemyndighet. Det har kanskje sin bakgrunn i at kjennskapet til denne typen kulturminner har vært dårlig og derfor ikke blitt satt fokus på dette verken i forskning eller forvaltning. Utfordringer når det gjelder forekomst av kulturspor i trær er først og fremst at skogen og dermed kultursporene etter hvert blir borte, enten gjennom naturlige årsaker, men også på grunn av det moderne skogbruket og andre arealkrevende næringer.

Dette vil totalt utgjøre et behov på en halv fagstilling.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 2,5 millioner kroner til kulturminnevern. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 4,9 millioner kroner på dette fagområdet.

Næring

Sametinget ønsker et sterkt og allsidig næringsliv som bygger på og tar hensyn til samisk kultur, natur og miljø, og danner grunnlaget for livskraftige lokalsamfunn der mennesker ønsker å bo.

Sametinget har høsten 2011 vedtatt en egen næringspolitisk melding. Meldingen legger opp til en dreining av næringspolitikken i Sametinget. Endring i næringspolitikken innebærer en større vektlegging av lokalsamfunnsutvikling, nyskaping, kompetansehevende tiltak og entreprenørskap. Innenfor primærnæringene skal bedring av rammebetingelsene prioriteres. Prosjekter, forretningsideer og næringstiltak skal aktivt bygge opp konkurransekraften i samisk næringsliv. Meldingen innebærer også større vektlegging av et tettere samarbeid med kommuner, FoU-institusjoner og merinnflytelse på den sentrale næringspolitikken i landet.

Strategiene i meldingen skal følges opp i de årlige budsjettene. Bruken av virkemidler vil være et viktig verktøy for å følge opp innsatsområdene i meldingen.

For å følge opp meldingen skal Sametinget sette i gang et prosjekt med å videreutvikle reiselivet i samiske områder. Forprosjektet er ikke ferdig, men foreløpige anslag tyder på at Sametinget må sette av rundt kr 1 mill pr år i en treårs periode til et hovedprosjekt. Gjennom verdiskapingsprogrammet for næringskombinasjoner og samisk reiseliv har vi avdekket et behov for en større satsing på samisk reiseliv. Det er behov for kompetanseheving innenfor blant annet salg, markedsføring og økonomi, nettverksdannelser og tettere samarbeid med det øvrige reiselivet i landet. Vi ser også et stort behov i å utvikle etiske standarder for reiseliv i nord og ha en samisk profil i reiselivssatsingen. Et av delmålene i Sametingets melding er å satse på opplevelsesturisme der ekthet og troverdighet er i fokus.

I næringsmeldingen er det lagt opp til at det skal satses mer på samiske kulturnæringer. Potensialet for å skape flere arbeidsplasser innen kulturnæringer er til stede. Det er imidlertid større utfordringer med å lykkes med dette i tynt befolkede områder enn i større tettsteder. Blant annet er kundegrunnlaget en stor utfordring i distriktene. Innenfor kulturnæringer er det behov for kompetanse innen entreprenørskap, samarbeid og nettverk. I 2013 vil merbehovet være kr 1 mill.

Næringsstrukturen i de samiske områdene er preget av stor andel offentlig sysselsatte og en større andel sysselsatt i primærnæringene. Det er derfor behov for å styrke satsingen på næringsutvikling i privat sektor for å gjøre næringsstrukturen mer robust og mindre ensidig. Samtidig er det en utfordring å skape arbeidsplasser som er attraktive for ungdom og kvinner med høyere utdanning. For å få flere til å etablere og utvikle egen virksomhet er det behov for et entreprenørskapsprogram som spesielt retter seg mot kvinner. Videre er det behov for et program for etablereropplæring og -oppfølging som er tilpasset samiske områder og som kan gå på samisk. I 2013 vil det være behov for kr 1 mill til gjennomføring av entreprenørskapsprogram og etablereropplæring/-oppfølging.

I 2013 er det behov for å følge opp kommuner som har søkt om å komme inn under virkeområdet for Sametingets midler til næringsutvikling. Fem kommuner har søkt. Disse er Balsfjord, Karlsøy, Nordreisa, Skjervøy og Salangen. Sametingsrådet vil gi tilbakemelding om disse skal inn. Resultatet av

å ta opp kommuner under virkeområdet er at virkemidlene må økes med 2 million kroner pr kommune, totalt 10 millioner kroner for de fem kommunene.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 37,6 millioner kroner til næring. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 13 millioner kroner på dette fagområdet.

Regionalutvikling

Sametinget ønsker et aktivt og målrettet samarbeid med regionale og lokale myndigheter for å styrke og utvikle samisk kultur, språk og samfunnsliv.

Sametinget har inngått samarbeidsavtaler med fylkeskommunene fra Hedmark og nordover. Gjennom samarbeidsavtalene avtales det ansvaret regionale myndigheter har når det gjelder samisk kultur, språk, miljø, nærings- og samfunnsutvikling.

Sametinget har i dag begrenset økonomi og administrative ressurser til å følge opp satsningene i samarbeidsavtalene med fylkeskommunene. Samtidig kan en mer målrettet bruk av samarbeid være med på å styrke og synliggjøre samisk språk, kultur og samfunnsliv. Sametinget har derfor satt i gang arbeidet med å revidere samarbeidsavtalene med fylkeskommunene. Det er ønskelig med mer målrettede avtaler fra begge parter side.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 3,7 millioner kroner til regionalutvikling. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 5 millioner kroner på dette fagområdet.

Samisk samarbeid og internasjonalt arbeid

Sametinget arbeider for at urfolk skal bestemme over egen utvikling og ha mulighet til å ivareta egne interesser internasjonalt.

Sametinget har oppgaver vi ønsker å utføre på den internasjonale arena, samtidig som det er forventninger til Sametingets deltakelse og engasjement. Dette gjelder det internasjonale arbeidet som vedrører urfolk i ulike sammenhenger, som FN, EU, Arktisk råd og Barentssamarbeidet. Regjeringens satsing i nordområdene fordrer også økt aktivitet og oppfølging fra Sametingets side. Videre har Sametinget ambisjoner om å bidra på den internasjonale arenaen spesielt når det gjelder de utfordringene som særlig urfolk står overfor ved fremtidige klimaendringer.

En økning i driftsmidler er nødvendig for at Sametinget skal kunne ha et handlingsrom for selv å kunne prioritere ressursbruken, og for at Sametinget skal kunne realisere de oppgaver som følger av konvensjoner som norske myndigheter har undertegnet vedrørende urfolks deltakelse i prosesser som berører dem.

Sametinget har begrensete midler til rådighet i eget budsjett på det internasjonale området. Sametinget har blant annet påtatt seg å finansiere driften av urfolkskontoret under Barentssamarbeidet i Russland.

Sametinget har i dag en rammeavtale med Utenriksdepartementet. Denne har en ramme på 1 million kroner. Vi forventer at Utenriksdepartementet realiserer at midlene overføres gjennom 50-post slik at det ikke er nødvendig med en rammeavtale for bidrag til Sametingets internasjonale engasjement. Det

er også behov for at denne tildelingen øker som følge av økt internasjonalt engasjement fra Sametingets side. Det har vært liten eller ingen endring i Sametingets ramme for internasjonalt arbeid de siste årene.

Norge rapporterer jevnlig til CERD (FN's rasediskrimineringskomité) og CERD utarbeider anbefalinger på hvordan Norge best mulig kan følge opp i forhold til diskrimineringsloven. Sametinget har utarbeidet egne rapporter på hvordan ulike tiltak blir fulgt opp overfor samene. Dette er ressurskrevende prosesser. Det er behov for å forbedre rutiner og prosesser knyttet til tilbakemeldinger og rapportering mellom Sametinget og regjeringen ved Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD). Det er behov for ekstra ressurser for å optimalisere dette arbeidet og inkludere så store deler av det samiske samfunnet som mulig.

Det er planlagt en ny internasjonal melding i 2012.

I 2013 vil Sametinget ha behov for en økning på 2 millioner kroner for å følge opp vårt internasjonale engasjement.

Alta 2013

I 2014 skal FN arrangere Verdens urfolkskonferanse i New York. For at urfolk og deres respektive stater skal være best mulig forberedt for verdenskonferansen, ønsker Sametinget å invitere urfolk til en forberedende konferanse i Alta i 2013.

Selve gjennomføringen av den forberedende konferansen i Alta er beregnet å koste 5 millioner kroner for Sametinget.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 1,2 millioner kroner til samisk samarbeid og internasjonalt arbeid. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 7 millioner kroner på dette fagområdet.

Behandlingen av saken ble avsluttet 02.12.2011 kl. 12.30.